

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра механічної та електричної інженерії

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри

 Станіслав ПОПОВ

(протокол «01» вересня 2025 р. №1

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

(обов'язкова навчальна дисципліна міждисциплінарної освітньої програми)

Аналіз та оцінка небезпек у технічному сервісі

міждисциплінарна

освітньо-наукова програма Сервісна інженерія в агропромисловому виробництві

спеціальності

G11 Машинобудування (за спеціалізацією
G11.03 Технологічні машини та обладнання),
H7 Агроінженерія

галузь знань

G Інженерія, виробництво та будівництво,
H Сільське, лісове, рибне господарство та
ветеринарна медицина

освітній ступінь

Магістр

факультет

Інженерно-технологічний

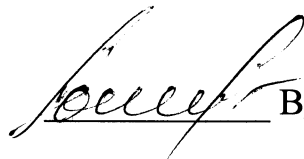
Полтава
2025-2026 н.р.

Робоча програма навчальної дисципліни «Аналіз та оцінка небезпек у технічному сервісі» для здобувачів вищої освіти за освітньо-науковою програмою Сервісна інженерія в агропромисловому виробництві спеціальностей G11 Машинобудування (за спеціалізацією G11.03 Технологічні машини та обладнання), Н7 Агроінженерія

Мова викладання: державна

Розробник: Володимир ДУДНИК, доцент кафедри механічної та електричної інженерії, кандидат технічних наук, доцент

01 вересня 2025 року

 Володимир ДУДНИК

Погоджено гарантом освітньої програми Сервісна інженерія в агропромисловому виробництві

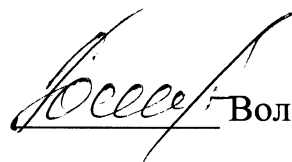
«01» вересня 2025 року

 Сергій ХАРЧЕНКО

Схвалено радою з якості вищої освіти міждисциплінарної освітньої програми Сервісна інженерія в агропромисловому виробництві

протокол «01» вересня 2025 року № 1

Голова ради з якості вищої освіти
міждисциплінарної освітньої програми

 Володимир ДУДНИК

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
Загальна кількість годин	105
Кількість кредитів	3,5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти (обов'язкова чи вибіркова)	обов'язкова
Рік навчання (шифр курсу)	1 (G11МБ_мд_2025[2](ОНП))
Семестр	1
Лекції (годин)	16
Практичні (години)	10
Лабораторні (години)	10
Самостійна робота (години)	69
у т.ч. індивідуальні завдання (вказати форму), годин	-
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Полягає у формуванні знань, умінь, компетенції для здійснення ефективної професійної діяльності шляхом забезпечення оптимального управління безпекою виробничих процесів на об'єктах агропромислового комплексу, формування у здобувачів відповідальності за особисту та колективну безпеку і усвідомлення необхідності обов'язкового виконання в повному обсязі всіх заходів гарантування безпеки праці на робочих місцях.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню: «Технічний сервіс в АПК», «Конструювання автомобілів і тракторів», «Експлуатація машин і обладнання», «Розрахунок та конструювання машин», що є складовими фахового вступного випробування.

4. Компетентності:

Загальні:

ЗК 1. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 4. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК 6. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 7. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 8. Здатність працювати в команді.

Фахові:

ФК 2. Критичне осмислення передових для галузевого машинобудування наукових фактів, концепцій, теорій, принципів та здатність їх застосовувати для розв'язання складних задач галузевого машинобудування і забезпечення сталого розвитку.

5. Програмні результати навчання:

ПРН 5. Знання і розуміння засад технологічних, фундаментальних та інженерних наук, що лежать в основі галузевого машинобудування відповідної галузі.

ПРН 14. Приймати обґрунтовані управлінські рішення, готувати виробництво, забезпечувати експлуатацію засобів сільськогосподарського виробництва протягом життєвого циклу з метою отримання максимального прибутку для підприємства.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН 5. Знання і розуміння засад технологічних, фундаментальних та інженерних наук, що лежать в основі галузевого машинобудування відповідної галузі.	Знати закономірності формування, розвитку і стійкого функціонування систем різного рангу та їх взаємовідносини для встановлення комфортних умов існування людини. Знати оточуюче середовище людини, яке обумовлене сукупністю діючих факторів – природного, техногенного, соціального та іншого характеру, а також їх здатність впливати на людину і її здоров'я.
ПРН 14. Приймати обґрунтовані управлінські рішення, готувати виробництво, забезпечувати експлуатацію засобів сільськогосподарського виробництва протягом життєвого циклу з метою отримання максимального прибутку для підприємства.	Вміти ідентифікувати потенційні небезпеки, тобто розпізнавати їх вид, визначати просторові та часові координати, величину та імовірність їх прояву. Володіти прийомами визначення небезпечних, шкідливих та вражаючих факторів, що породжуються джерелами небезпек. Здійснювати прогнозування можливостей і наслідків впливу небезпечних та шкідливих факторів на організм людини. Використовувати нормативно-правову базу захисту особистості, прав особи на працю, медичне забезпечення, захист у надзвичайних ситуаціях тощо.

6. Методи навчання і викладання:

Словесні методи: лекція; *практичні методи* – практичні роботи, робота з навчально-методичною літературою, нормативними документами; *наочні методи:* ілюстрування, демонстрування; *комп'ютерні, мультимедійні методи:* використання мультимедійних презентацій, елементів дистанційного навчання та відеоконтента.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.

Законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі. Показчик нормативно-правових актів з питань охорони праці. Галузеві програми поліпшення стану безпеки, гігієни праці та виробничого середовища. Положення про організацію системи управління охороною праці в галузі.

Тема 2. Система управління охороною праці в галузі.

Основні вимоги до побудови і функціонування системи управління охороною праці (СУОП). Забезпечення функціонування та побудова СУОП в організації. Положення про СУОП, структура та зміст його розділів.

Елементи системи управління охороною праці, міжнародний стандарт OHSAS 18001:2007. Політика в галузі охорони праці. Планування. Впровадження і функціонування СУОП. Перевірки і коригувальні дії. Аналіз з боку керівництва.

Примірний розподіл функціональних обов'язків з охорони праці керівників, посадових осіб і фахівців підприємства галузі. Пріоритет функцій забезпечення безпеки. Ефективність функціональної структури СУОП.

Планування заходів з охорони праці. Види планування та контролю стану охорони праці. Виявлення, оцінка та зменшення ризиків небезпечних подій. Облік і аналіз показників охорони праці. Плани локалізації і ліквідації аварійних ситуацій й аварій. Мета та основні параметри планів. Аналітична та оперативна частини Плану.

Галузеві системи управління охороною праці. Мета та принципи функціонування. Організаційна та функціональна структури СУОПГ.

Регіональні системи управління охороною праці, мета, принципи та основні функції.

Тема 3. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків.

Загальні положення та визначення. Мета та завдання розслідування нещасних випадків. Обов'язки роботодавця щодо розслідування нещасних випадків. Обставини, за яких проводиться розслідування.

Встановлення зв'язку нещасного випадку з виробництвом.

Розслідування та облік нещасних випадків, хронічних професійних захворювань і отруєнь на виробництві. Розслідування нещасних випадків. Спеціальне розслідування нещасних випадків. Розслідування професійних захворювань. Організація розслідування, склад комісій з розслідування, основні документи.

Розслідування та облік аварій. Розслідування інцидентів та невідповідностей.

Дослідження та профілактика виробничого травматизму. Звітність та інформація про нещасні випадки, аналіз їх причин. Основні причини виробничих травм та професійних захворювань. Розподіл травм за ступенем тяжкості. Методи дослідження виробничого травматизму.

Основні технічні та організаційні заходи щодо профілактики травматизму та професійної захворюваності в галузі.

Тема 4. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності.

Вимоги безпеки до розміщення обладнання та утримання робочих місць. Забезпечення безпеки контрольно-вимірювальних приладів, автоматизованих систем управління, сигналізації та зв'язку. Вимоги до санітарного контролю за станом повітря робочої зони.

Особливості заходів електробезпеки на підприємствах галузі.

Вимоги безпеки до виробничих і допоміжних приміщень. Утримання території підприємств галузі.

Особливості охорони праці при ремонтних та вантажно-розвантажувальних роботах. Вимоги безпеки праці під час експлуатації систем опалення, вентиляції і кондиціонування повітря. Вимоги до працівників певних категорій і порядок допуску їх до роботи. Санітарно-гігієнічні вимоги до умов праці в галузі.

Шкідливі речовини, біологічні чинники, виробничий пил. Вібрація, шум, інфразвук та ультразвук. Виробничі випромінювання. Мікроклімат робочої зони. Важкість праці, динамічні і статичні навантаження.

Напруженість праці. Увага, напруженість аналізаторських функцій, емоційна та інтелектуальна напруженість, монотонність праці. Втома та її вплив на безпеку праці. Кімната відпочинку та реабілітації.

Тема 5. Інноваційні технології та наукові дослідження актуальних проблем організації охорони праці на підприємствах галузі.

Вимоги безпеки до лабораторних приміщень та обладнання для наукових досліджень.

Організація наукових досліджень та основні наукові проблеми в галузі охорони праці. Наукова база охорони праці. Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці, галузеві науково-дослідні інститути з питань охорони праці, відділи та лабораторії з питань охорони праці галузевих науково-дослідних інститутів.

Аналіз професійного та виробничого ризиків. Аналіз, прогнозування, профілактика травматизму та професійної захворюваності. Мета і методи аналізу. Автоматизовані системи управління охороною праці, обліку, аналізу та дослідження травматизму.

Тема 6. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах.

Правила пожежної безпеки в Україні. Класи виробничих та складських приміщень по вибуховій та пожежній небезпеці. Вогнестійкість будівельних конструкцій і матеріалів.

Протипожежні перешкоди. Забезпечення безпечної евакуації персоналу. Пожежна безпека технологічного устаткування, електрообладнання, систем опалення, вентиляції. Обов'язки підприємств, установ та організацій по забезпеченню пожежної безпеки. Пожежна сигналізація і зв'язок. Засоби гасіння пожеж. Протипожежне водопостачання. Первинні засоби пожежогасіння. Автоматичні засоби пожежогасіння на об'єктах галузі.

Тема 7. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці в галузі.

Основні принципи державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності. Держгірпромнагляд. Перелік питань для здійснення планових заходів державного нагляду у сфері промислової безпеки та охорони праці.

Проведення державного нагляду за охороною праці. Види та основні параметри проведення наглядових заходів. Відповідальність за порушення законодавства України про охорону праці.

Тема 8. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації.

Надзвичайні ситуації та причини їх виникнення. Характеристика потенційно небезпечних об'єктів на території України. Моніторинг і прогнозування надзвичайних ситуацій.

Мережа спостереження і контролю уражаючих чинників техногенних НС. Методичні положення ідентифікації та паспортизації ОГ щодо визначення потенційної небезпеки. Основні етапи прогнозування наслідків НС на ОГ.

Зонування територій за ступенем небезпеки.

Тема 9. Планування заходів з питань цивільного захисту.

Загальні принципи превентивного та оперативного (аварійного) планування заходів щодо зниження ризиків і зменшення масштабів надзвичайних ситуацій.

Методика розроблення планів з попередження надзвичайних ситуацій. Комплекс організаційних та інженерно-технічних заходів щодо запобігання та мінімізації наслідків надзвичайних ситуацій природного характеру.

Особливості планування дій персоналу щодо локалізації і ліквідації аварійних ситуацій і аварій на потенційно небезпечні об'єкти та пом'якшення їхніх наслідків. Вимоги до складання та змісту аналітичної і оперативної частини плану локалізації і ліквідації аварійних ситуацій.

Тема 10. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.

Забезпечення техногенної безпеки на ОГ як складової частини ЦЗ. Суть стійкості роботи ОГ. Організація і проведення досліджень з оцінки стійкості роботи ОГ в НС. Методика оцінки стійкості роботи ОГ до дії різних вражаючих чинників.

Шляхи і способи підвищення стійкості роботи ОГ. Захисні споруди. Резервування матеріальних та фінансових ресурсів на заходи з цивільного захисту.

Тема 11. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту.

Забезпечення діяльності об'єктів господарювання, у власності якого перебуває об'єкт підвищеної небезпеки. Критерії ідентифікації об'єктів господарювання, що підлягають декларуванню безпеки. Визначення об'єктів підвищеної небезпеки 1 або 2 класу за масою небезпечних речовин та за відстанню. Порядок декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки. Методики визначення ризиків та їх прийнятних рівнів для декларування безпеки об'єктів підвищеної небезпеки. Ліцензування діяльності об'єкту підвищеної небезпеки. Страхування відповідальності за завдану шкоду внаслідок експлуатації небезпечного об'єкту. Порядок створення і використання матеріальних резервів для запобігання і ліквідації надзвичайних ситуацій. Організація роботи щодо проведення нагляду та здійснення контролю за обстановкою на об'єктах підвищеної небезпеки, що входять до складу галузі, включаючи прилеглу до них територію.

Тема 12. Екологічна складова безпеки навколишнього середовища у технічному сервісі.

Поняття «охорона навколишнього середовища». Основні об'єкти та принципи охорони навколишнього середовища. Організація контролю за станом навколишнього середовища. Правові заходи забезпечення екологічної безпеки в галузі. Відповідальність за правопорушення в галузі екологічної безпеки. Біосфера сьогодні: масштаб антропогенного впливу. Атмосферний пил та

забруднення. Екологічне прогнозування. Моніторинг навколишнього середовища. Джерела забруднення і основні види забруднення атмосфери. Охорона атмосферного повітря.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин				
	денна форма (G11МБ мд 2025[2](ОНП))				
	усього	у тому числі			
		л	п	лаб	с.р
Тема 1. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.	8		2		6
Тема 2. Система управління охороною праці в галузі.	8	2			6
Тема 3. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків.	10	2	2		6
Тема 4. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності.	12	2		6	4
Тема 5. Інноваційні технології та наукові дослідження актуальних проблем організації охорони праці на підприємствах галузі.	8	2			6
Тема 6. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах.	8		2		6
Тема 7. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці в галузі.	8		2		6
Тема 8. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації.	11	2		4	5
Тема 9. Планування заходів з питань цивільного захисту.	8	2			6
Тема 10. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.	8	2			6
Тема 11. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту.	8		2		6
Тема 12. Екологічна складова безпеки навколишнього середовища у технічному сервісі.	8	2			6
Усього годин	105	16	10	10	69

8. Теми практичних занять

Назва теми	Кількість годин денна форма (G11МБ мд 2025 [2](ОНП))
Тема 1. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.	2
Тема 2. Система управління охороною праці в галузі.	
Тема 3. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків.	2
Тема 4. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності.	
Тема 5. Інноваційні технології та наукові дослідження актуальних проблем організації охорони праці на підприємствах галузі.	
Тема 6. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах.	2
Тема 7. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці в галузі.	2
Тема 8. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації.	
Тема 9. Планування заходів з питань цивільного захисту.	
Тема 10. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.	
Тема 11. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту.	2
Тема 12. Екологічна складова безпеки навколишнього середовища у технічному сервісі.	
Усього годин	10

9. Теми лабораторних занять

Назва теми	Кількість годин денна форма (G11МБ мд 2025 [2](ОНП))
Тема 1. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.	
Тема 2. Система управління охороною праці в галузі.	
Тема 3. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків.	
Тема 4. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності.	6
Тема 5. Інноваційні технології та наукові дослідження актуальних проблем організації охорони праці на підприємствах галузі.	
Тема 6. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах.	
Тема 7. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці в галузі.	
Тема 8. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації.	4
Тема 9. Планування заходів з питань цивільного захисту.	
Тема 10. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.	
Тема 11. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту.	
Тема 12. Екологічна складова безпеки навколишнього середовища у технічному сервісі.	
Усього годин	10

10. Теми самостійної роботи

Назва теми	Кількість годин денна форма (G11МБ мд 2025 [2](ОНП))
Тема 1. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.	6
Тема 2. Система управління охороною праці в галузі.	6
Тема 3. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків.	6
Тема 4. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності.	4
Тема 5. Інноваційні технології та наукові дослідження актуальних проблем організації охорони праці на підприємствах галузі.	6
Тема 6. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах.	6
Тема 7. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці в галузі.	6
Тема 8. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації.	5
Тема 9. Планування заходів з питань цивільного захисту.	6
Тема 10. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.	6
Тема 11. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту.	6
Тема 12. Екологічна складова безпеки навколишнього середовища у технічному сервісі.	6
Усього годин	69

11. Індивідуальні завдання

Не передбачено навчальним планом.

12. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН 5. Знання і розуміння засад технологічних, фундаментальних та інженерних наук, що лежать в основі галузевого машинобудування відповідної галузі. ПРН 14. Приймати обґрунтовані управлінські рішення, готувати виробництво, забезпечувати експлуатацію засобів сільськогосподарського виробництва протягом життєвого циклу з метою отримання максимального прибутку для підприємства.	Поточний контроль: виконання вправ на практичних заняттях; виконання завдань самостійної роботи; опитування. Семестровий контроль: залік.

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Одним із обов'язкових елементів освітнього процесу є систематичний поточний контроль оволодіння компетентностями та підсумкова оцінка рівня досягнення програмних результатів навчання.

Забезпечення об'єктивності оцінювання здобувачів вищої освіти здійснюється шляхом застосування накопичувальної системи нарахування балів оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожної теми освітнього компоненту впродовж семестру та достовірної фіксації результатів оцінювання у журналі обліку аудиторної навчальної роботи.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим та навчальним планом - **залік**.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни Денна форма навчання (G11МБ мд 2025[2](ОНП))

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти				
	Виконання вправ на практичних заняттях	Виконання лабораторних робіт та їх захист	Виконання завдань самостійної роботи	Опитування	Разом
Тема 1. Основні законодавчі та нормативно-правові акти з охорони праці в галузі.	4		3	2	9
Тема 2. Система управління охороною праці в галузі.			3	2	5
Тема 3. Травматизм та професійні захворювання в галузі. Розслідування нещасних випадків.	4		3	2	9
Тема 4. Спеціальні розділи охорони праці в галузі професійної діяльності.		12 (6 год.)	3	2	17
Тема 5. Інноваційні технології та наукові дослідження актуальних проблем організації охорони праці на підприємствах галузі.			3	2	5
Тема 6. Основні заходи пожежної профілактики на галузевих об'єктах.	4		3	2	9
Тема 7. Державний нагляд і громадський контроль за станом охорони праці в галузі.	4		3	2	9
Тема 8. Моніторинг небезпек, що можуть спричинити надзвичайні ситуації.		8 (4 год.)	3	2	13
Тема 9. Планування заходів з питань цивільного захисту.			3	2	5
Тема 10. Забезпечення заходів і дій в межах єдиної системи цивільного захисту.			3	2	5
Тема 11. Спеціальна функція у сфері цивільного захисту.	4		3	2	9
Тема 12. Екологічна складова безпеки навколишнього середовища у технічному сервісі.			3	2	5
Разом	20	20	36	24	100

Критерії оцінювання виконання вправ на практичних заняттях (0-4)

Критерії оцінювання виконання та захисту лабораторних робіт (0-4)

Критерії оцінювання виконання самостійної роботи (0-3)

Кількість балів	Критерії оцінювання
3	Самостійна робота виконана в повному обсязі, змістовно розкрита сутність кожного теоретичного питання, це свідчить про засвоєння теоретичних знань в повному обсязі, що дає можливість застосовувати набуті знання, а саме: знання і розуміння засад технологічних, фундаментальних та інженерних наук, що лежать в основі галузевого машинобудування відповідної галузі; приймати обґрунтовані управлінські рішення, готувати виробництво, забезпечувати експлуатацію засобів сільськогосподарського виробництва протягом життєвого циклу з метою отримання максимального прибутку для підприємства.
2	Самостійна робота виконана в повному обсязі, але в деяких теоретичних питаннях допущені помилки, це свідчить про не доопрацювання тем самостійної роботи, що ускладнює можливість застосовувати набуті знання, а саме: знання і розуміння засад технологічних, фундаментальних та інженерних наук, що лежать в основі галузевого машинобудування відповідної галузі; приймати обґрунтовані управлінські рішення, готувати виробництво, забезпечувати експлуатацію засобів сільськогосподарського виробництва протягом життєвого циклу з метою отримання максимального прибутку для підприємства.
1	Самостійна робота виконана не в повному обсязі, в теоретичних питаннях не розкрита сутність та допущені помилки, це свідчить про не доопрацювання тем самостійної роботи, що ускладнює можливість застосовувати набуті знання, а саме: знання і розуміння засад технологічних, фундаментальних та інженерних наук, що лежать в основі галузевого машинобудування відповідної галузі; приймати обґрунтовані управлінські рішення, готувати виробництво, забезпечувати експлуатацію засобів сільськогосподарського виробництва протягом життєвого циклу з метою отримання максимального прибутку для підприємства.
0	Теми самостійної роботи не опрацьовані, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.

Критерії оцінювання опитування (0-2)

Кількість балів	Критерії оцінювання
2	Відповідь дана в повному обсязі, змістовно розкрита сутність питання, це свідчить про засвоєння теоретичних знань в повному обсязі, що дає можливість застосовувати набуті знання, а саме: знання і розуміння засад технологічних, фундаментальних та інженерних наук, що лежать в основі галузевого машинобудування відповідної галузі; приймати обґрунтовані управлінські рішення, готувати виробництво, забезпечувати експлуатацію засобів сільськогосподарського виробництва протягом життєвого циклу з метою отримання максимального прибутку для підприємства.
1	Відповідь дана, але допущені помилки та не розкрита суть питання, це свідчить про не доопрацювання тем, що ускладнює можливість застосовувати набуті знання, а саме: знання і розуміння засад технологічних, фундаментальних та інженерних наук, що лежать в основі галузевого машинобудування відповідної галузі; приймати обґрунтовані управлінські рішення, готувати виробництво, забезпечувати експлуатацію засобів сільськогосподарського виробництва протягом життєвого циклу з метою отримання максимального прибутку для підприємства.
0	Відповідь не дана, що не дає можливості оцінити формування компетентностей та отримання програмних результатів навчання.

13. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачене при вивченні навчальної дисципліни

Перелік обладнання необхідного для вивчення навчальної дисципліни забезпечує навчально-наукова лабораторія охорони праці.

14. Політика навчальної дисципліни

1. Щодо термінів виконання та перескладання: практичні завдання, завдання із самостійної роботи, які здаються з порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-30%). Здобувач вищої освіти може бути недопущеним до семестрового контролю з навчальної дисципліни у разі набрання кількості балів менше ніж межа незадовільного навчання. Кафедра на своєму засіданні приймає рішення про недопущення такого здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни та повідомляє про це деканат факультету, шляхом подання витягу з протоколу засідання кафедри. Деканат факультету своїм розпорядженням не допускає здобувача вищої освіти до семестрового контролю з відповідної навчальної дисципліни. Здобувач вищої освіти, який був не допущений до семестрового контролю з певної навчальної дисципліни, має підсумкову академічну заборгованість. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин із дозволу деканату. Повторне проходження контрольного заходу для ліквідації підсумкової академічної заборгованості допускається не більше двох разів із навчальної дисципліни: один раз викладачеві, другий – комісії, яку формує деканат факультету за участю викладачів відповідної кафедри. Отриманий результат у разі другого повторного проходження контрольного заходу є остаточним.

2. Щодо академічної доброчесності: здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету, Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті, Порядку перевірки академічних текстів на наявність текстових запозичень у Полтавському державному аграрному університеті.

3. Щодо відвідування занять: навчання здобувачів вищої освіти, що передбачає проведення навчальних занять згідно розкладу упродовж навчального року передбачає їх безпосередню участь в освітньому процесі. Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача.

4. Щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти: на здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету.

5. Щодо оскарження результатів оцінювання:

Після оголошення результатів поточного або семестрового контролю здобувач освіти має право звернутися до викладача з проханням надати роз'яснення щодо отриманої оцінки. У разі неможливості спільного врегулювання ситуації здобувач вищої освіти має право оскаржити результати контрольних заходів. Підставами для оскарження результату оцінювання можуть бути: недотримання викладачем системи оцінювання, вказаної у робочій програмі навчальної дисципліни, необ'єктивне оцінювання та/або наявність конфлікту інтересів, якщо про його існування здобувач вищої освіти не було і не могло бути відомо до проведення оцінювання. Результат оцінювання може бути оскаржений не пізніше наступного робочого дня після його оголошення. Для оскарження результату оцінювання здобувач вищої освіти звертається з письмовою заявою до деканату факультету, яку розглядає апеляційна комісія, сформована розпорядженням деканату факультету. Апеляційна комісія протягом трьох робочих днів ухвалює рішення про наявність або відсутність підстав оскарження результату оцінювання. Присутність здобувача вищої освіти на засіданнях апеляційної комісії є обов'язковою. Висновки апеляційної комісії оформляються відповідним протоколом і доводяться до відома здобувача вищої освіти і викладача. Результатом розгляду апеляції є прийняття апеляційною комісією одного з двох

рішень: попередня оцінка знань здобувача вищої освіти відповідає рівню досягнення результатів навчання і не змінюється або попередня оцінка знань здобувача вищої освіти не відповідає рівню досягнення результатів і здобувач заслуговує іншої оцінки (вказується нова оцінка відповідно до чинної в Університеті шкали оцінювання результатів навчання). За результатом апеляції оцінка результатів навчання здобувача вищої освіти не може бути зменшена.

15. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1. Голінько В.І. Управління безпекою в професійній діяльності: навч. посіб. Дніпро: НТУ «ДП», 2018. 156 с.
2. Войналович О.В., Марчиниша Є.І., Кофто Д.Г. Охорона праці в галузі. Автомобільний транспорт. Київ: Центр учбової літератури, 2019. 695 с.
3. Дикань С.А., Іваницька І.О. Безпека людини. Полтава: ТОВ «АСМІ», 2019. 279 с.
4. Запорожець О.І., Михайлюк В.О., Халмурадов Б.Д., Русаловський А. В., Кулалаєва Н. В. Цивільний захист. Київ: Центр учбової літератури, 2021. 264 с.
5. Безпека людини у сучасних умовах: монографія. Н.Л. Березуцька, А.О. Богодист та ін.; за заг. ред. проф. В.В. Березуцького. Харків: ФОП Мезіна В.В., 2018. 208 с.

Допоміжні

1. Ковжого С.О., Тузіков С.А., Карманний Є.В., Зенін А.П. Цивільний захист і охорона праці в галузі. Харків: Право, 2018. 192 с.
2. Носачова Ю.В., Іваненко О.І., Вембер В.В. Екологічна безпека інженерної діяльності. Київ: Видавничий дім «Кондор», 2020. 212 с.
3. Порядок проведення розслідування та ведення обліку нещасних випадків, профзахворювань і аварій на виробництві Постанова Кабінету Міністрів України від 17.04.2019 р. № 337. Київ, 2019.
4. Березуцький В.В. Ризик орієнтований підхід в охороні праці: монографія. LAP Lambert Academic Publishing, 2019. 108 с.
5. Зацарний В.В., Левченко О.Г., Землянська О.В. Охорона праці та цивільний захист. Київ: КПІ, 2019. 472 с.
6. Костенко О.М., Лапенко Т.Г., Опара Н.М., Дудник В.В., Шпилька М.М., Дрожжана О.У. Методика статистичного аналізу, короткострокового прогнозування травматизму та шляхів його профілактики в агроінженерії. *Вісник ПДАА*. Полтава: РВВ ПДАА 2021. №1. С. 287-294.
7. Жидецький В.Ц., Лях І.М., Дудник В.В. Вплив виробничого освітлення на орган зору оператора комп'ютерного набору. *Квалілогія книги*. Львів, 2020. №2 (38). С. 7-14.
8. Лях І.М., Дудник В.В. Дослідження виробничого травматизму на підприємствах України: причини і фактори виникнення. *Актуальні проблеми економіки*. Київ, 2020. №12 (234). С. 67-72.
9. Дудник В.В., Дрожжана О.У. Органи управління єдиної державної системи цивільного захисту при вивченні дисципліни «Охорона праці в галузі та цивільний захист». *Інноваційні аспекти системи безпеки праці, захисту інтелектуальної власності: матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції. (м. Полтава, 25-26 березня 2021 р.)*. Полтава, 2021. С. 116-120.
10. Дудник В.В. Завдання і обов'язки суб'єктів господарювання у сфері цивільного захисту. *Збірник наукових праць науково-практичної конференції професорсько-викладацького складу Полтавської державної аграрної академії за підсумками науково-дослідної роботи в 2020 році. (м. Полтава, 14 травня 2021 року)*. Полтава, 2021. С. 218-220.

Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Державна служба України з питань праці. URL: <http://dsp.gov.ua/>
2. Офіційний сайт Міністерства освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua>
3. Офіційний сайт Державна служба України з надзвичайних ситуацій. URL: <https://www.dsns.gov.ua/>.
4. Офіційний сайт Фонду соціального страхування України. URL: <http://www.fssu.gov.ua/>
5. Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <https://rada.gov.ua/>
6. Правова інформаційно-пошукова система «Нормативні акти України». URL: <https://allref.com.ua/>